

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2019

SUMARI

1. FUNCIONAMENT - 3

2. ALIANCES - 4

- 2.1 Coordinació amb institucions i entitats sòcies - 4
- 2.2 Coordinació amb els Fons de cooperació de les Illes Balears - 4
- 2.3 Presència a organismes de les Illes Balears - 5
- 2.4 Confederació de Fons de Solidaritat i Cooperació - 5
- 2.5 ALDA (Associació Europea per la Democràcia Local) - 6
- 2.6 Altres aliances - 6

3. SUPORT A PROJECTES - 8

- 3.1 Projectes de cooperació - 8
- 3.2 Projectes d'emergència - 14

4. SEGUIMENT DE PROJECTES - 16

5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL -

- 5.1 Campanya: **ELS ODS COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL** -
- 5.2 Àmbit educatiu -
 - 5.2.1 Xarxa de Centres Educatius Solidaris -
 - 5.2.2 Tallers a altres centres de primària -
 - 5.2.3 Tallers a centres de secundària i batxillerat -
 - 5.2.4 Altres activitats educatives -

6. BIBLIOTECA -

- 6.1 Biblioteca viatgera *Informa't a Fons* -
- 6.2 Biblioteca viatgera *Llegim el món* -
- 6.3 Préstec de material didàctic -

7. COMUNICACIÓ -

- 7.1 Pàgina web -
- 7.2 Xarxes socials -
- 7.3 Publicacions -
- 7.4 Mitjans de comunicació -
- 7.5 Presència al carrer -

8. FORMACIÓ -

9. VINTÈ ANIVERSARI -

1. FUNCIONAMENT

El funcionament del Fons Pitiús es regeix per les decisions que es prenen en els seus òrgans de govern: l'Assemblea de Socis i la Junta Executiva.

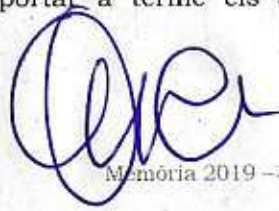
L'Assemblea, que està formada per tots els socis del Fons, s'ha reunit en dos ocasions durant el 2019:

- El 25 de març es va reunir a l'Ajuntament d'Eivissa. S'hi va aprovar la memòria tècnica i econòmica de 2018 i les línies de treball i el pressupost de 2019, que va quedar fixat en 891.650€. També s'aprovaren les bases de la convocatòria de projectes de cooperació i de projectes d'emergència 2019.
- El 16 de setembre, a la seu del Fons Pitiús, es va tornar a reunir l'Assemblea per a renovar els càrrecs de la Junta Executiva. Els càrrecs que ocupen les institucions es renoven cada quatre anys, amb el canvi de legislatura, i els de les ONG cada dos. Va quedar constituïda de la següent manera:

CÀRREC	INSTITUCIÓ / ENTITAT	REPRESENTANT
Presidència	Ajuntament d'Eivissa	Sra. Carmen Boned Verdera
Vicepresidència 1a	Consell de Formentera	Sr. Rafael Ramirez Gutiérrez
Vicepresidència 2a	Govern Illes Balears	Sra. Laura Celià Gelabert
Secretaria	Creu Roja	Sra. Maria del Carmen Castaño Planells
Tresoreria	Fundació Vicente Ferrer	Sra. Neus Serra Cardona
Vocalia 1	Consell d'Eivissa	Sra. Carolina Escandell Ferrer
Vocalia 2	Aj. Sant Antoni Portmany	Sra. Maria Ramón Boned
Vocalia 3	Aj. Santa Eulària des Riu	Sra. Antonia Picó Pérez
Vocalia 4	Aj. Sant Joan de Labritja	Sra. Catalina Serra Boned
Vocalia 5	Aj. Sant Josep de sa Talaia	Sra. Ana Ribas Alonso
Vocalia 6	Càritas	Sra. Neus Torres Escandell

D'altra banda, la Junta Executiva, que té entre altres funcions la d'executar els acords presos en assemblea i la d'aprovar els projectes de cooperació, s'ha reunit en 4 ocasions al llarg de l'any.

Finalment, l'equip tècnic del Fons, que està format per tres persones, ha estat l'encarregat de portar a terme els acords presos per l'Assemblea i per la Junta Executiva.

2. ALIANCES

L'Agenda 2030 de Nacions Unides i en concret l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible número 17, Aliances per aconseguir els Objectius, posen de manifest que un programa d'èxit de desenvolupament sostenible requereix aliances entre els governs, el sector privat i la societat civil. Aquestes aliances, que han de ser inclusives i basar-se en metes i valors compartits i col·locar a les persones i al planeta en el centre, són necessàries a nivell global, regional, nacional i local.

Ès en aquesta línia que el Fons Pitiús treballa conjuntament amb altres institucions i entitats i estableix una xarxa d'aliances que permetin avançar amb més eficàcia en la consecució dels objectius comuns.

2.1 COORDINACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS SÒCIES

Al llarg de l'any, el Fons manté comunicació amb les institucions i les entitats que en són sòcies per tal d'ampliar el coneixement de la tasca i el funcionament del Fons entre les seves associades.

Destacam en aquest àmbit que, en 2019, amb el canvi de legislatura, la coordinadora del Fons es va reunir amb la nova alcaldia i presidència de les institucions sòcies i també amb les noves persones representants de la institució dins la Junta del Fons.

2.2 COORDINACIÓ AMB ELS FONDS DE COOPERACIÓ DE LES ILLES BALEARS

De forma continuada, el Fons es reuneix amb el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació i el Fons Menorquí de Cooperació per tractar aquells temes que són comuns als tres fons: seguiment i avaluació de projectes de cooperació directa, educació, formació, Agenda 2030 i ODS o gestions amb diversos organismes com la CAIB i la UIB.

En 2019, tècniques del Fons han participat en tres trobades a Palma centrades especialment en l'intercanvi d'experiències sobre la implementació de l'Agenda 2030 en el nostre àmbit territorial.

D'altra banda, el dia 5 de novembre, els tres fons es reuniren amb la Directora General de Cooperació, Laura Celià i amb personal tècnic de la Conselleria, per explorar vies de coordinació en àmbits com l'Agenda 2030.

Finalment, el vicepresident del Fons, Rafael Ramírez i la coordinadora, participaren el 10 de desembre a una reunió dels tres fons de les Illes amb la Sindicatura de Comptes.

2.3 PRESENCIA A ORGANISMES DE LES ILLES BALEARS

El Fons Pitiús de Cooperació manté relacions institucionals i de coordinació amb diverses entitats autonòmiques i és membre de:

- **Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears** en matèria de Cooperació per al Desenvolupament, un òrgan de coordinació, cooperació i assistència recíproca entre l'Administració de la comunitat autònoma, els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears que executen despeses computables com a cooperació per al desenvolupament.
- **Consell de Cooperació de les Illes Balears**, òrgan consultiu i de participació de la iniciativa social per a definir i aplicar les polítiques de cooperació per al desenvolupament. Està format pel Govern de les Illes Balears, membres del sector de cooperació balear, diferents institucions de les Illes i representants de tots els grups parlamentaris.

Al llarg de l'any, s'ha assistit a les reunions que s'han convocat d'aquests organismes.

D'altra banda, el Fons també forma part de la Mesa per la Convivència de la Ciutat d'Eivissa, que té com objectiu treballar per la cohesió social al municipi.

2.4 CONFEDERACIÓ DE FONS DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ

La Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat és un marc de coordinació i de representació conjunta en totes aquelles temàtiques que, per la seva importància, afecten els interessos comuns dels diferents fons de cooperació i solidaritat existents a l'Estat espanyol.

Al llarg de 2019, el Fons Pitiús ha participat en les activitats que s'han desenvolupat en el marc de la Confederació.

Els dies 16 i 17 de gener, a Sòria, el vocal de la Junta del Fons i regidor de l'Ajuntament d'Eivissa, Joan Ribas, i la coordinadora del Fons Pitiús de Cooperació, Fina Darder, participaren en el congrés Think Europe, un fòrum de debat i posada en comú de les estratègies per aplicar l'Agenda 2030 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en l'àmbit municipal. El president de la Confederació de Fons, Juan Antonio

González, va intervenir en una taula rodona sobre la cooperació descentralitzada per posar en valor aquest tipus de cooperació i la figura dels fons.

El 21 de febrer, la presidenta i la gerent del Fons Pitiús, Ana Ribas i Fina Darder, assistiren a l'Assemblea de la Confederació de Fons que va tenir lloc a Càceres.

En aquesta assemblea s'hi aprovà la memòria tècnica i d'activitats de 2018, així com el pressupost de 2019, per un total de 29.500€.

També s'hi aprovaren les línies de treball de 2019, amb els següents eixos: organització de tallers de formació i intercanvi d'experiències entre els diferents Fons, realització d'activitats per reforçar el paper de la Confederació com a coordinadora de la cooperació municipalista a l'Estat, així com la creació d'aliances amb altres entitats.

El 6 i 7 de juny, la coordinadora va participar en les jornades organitzades per la Confederació a Còrdova. S'hi establí el calendari de properes trobades i tots els fons intercanviaren informació sobre les aliances que tenen establertes i la forma com es poden ampliar per a treballar en xarxa i ser més efectius en la cooperació municipalista.

El 2 d'octubre, els Fons que integren la Confederació mantengueren una reunió de treball amb la Directora de la Agència de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), Aina Calvo, i la responsable de l'Agenda2030 a l'Agència, Carmen Rodríguez. En nom del Fons Pitiús hi assistiren la presidenta, Carmen Boned i la gerent, Fina Darder. Durant la reunió, els Fons exposaren a la Directora la necessitat de planificar una agenda amb dos vessants: una legal, a través de la qual posar en valor la figura dels Fons de Cooperació com a entitats municipalistes que integren a més de 1.200 ajuntaments, amb l'estructura i capacitat que això implica; l'altre d'acció, per a promoure aliances i potenciar el sistema de cooperació internacional per al desenvolupament en el marc de l'Agenda 2030.

Finalment, la coordinadora ha participat al llarg de l'any en tres reunions de coordinació a distància amb els gerents de la resta dels fons de la Confederació.

2.5 ALDA (ASSOCIACIÓ EUROPEA PER A LA DEMOCRÀCIA LOCAL)

El Fons Pitiús és soci d'ALDA des de 2015. Aquesta associació és una organització no governamental dedicada a la promoció del bon govern i la participació ciutadana en l'àmbit local. ALDA se centra en les activitats que facilitin la cooperació entre les autoritats locals i la societat civil. ALDA és soci actiu del Consell d'Europa a través del

Congrés de Poders Locals i Regionals i, actualment, compta amb prop de 300 membres (autoritats locals, associacions d'autoritats locals i organitzacions de la societat civil) de més de 40 països europeus, del Magrib i del Pròxim Orient.

2.6 ALTRES ALIANCES

1. Del 23 al 25 de febrer, la presidenta del Fons Pitiús, Ana Ribas, va formar part d'una delegació que, des de les Illes Balears, va participar en el Vuitè Congrès de la Unió Nacional de Dones Sahrauís que es va celebrar als Campaments de Refugiats Sahrauís a Tindouf Algèria. Sota el lema «Marxem cap a la llibertat», el Congrès permeté analitzar el context als campaments, tant de la situació general com de les dones, realitzar una avaluació dels avenços assolits i efectuar una projecció d'iniciatives de cara al futur que promoguin els drets polítics i socials per a la causa del poble sahrauí. D'altra banda, es va analitzar l'avanç en l'emancipació de les dones, per tal de garantir una presència més important en tots els àmbits polítics, socials i econòmics. El Congrès, que se celebra cada quatre anys, també constitueix un espai de trobada i intercanvi entre dones sahrauís i dones simpatitzants d'arreu del món.

2. Del 9 al 12 d'octubre, la coordinadora del Fons Pitiús va participar en un viatge conjunt amb el Fons Català, el Fons Mallorquí i el Fons Menorquí al Marroc. L'objectiu del viatge va ser conèixer la feina que els altres fons estaven realitzant a aquest país i contactar amb contraparts que, en un futur, poguessin presentar projectes al Fons.

3. El Fons ha comptat amb la col·laboració de la CONGDIB, per a la realització al mes de novembre del curs "Disseny de campanyes per a la transformació social".

4. El Fons Pitiús col·labora i assessora per a l'aprovació de projectes a B-splash, entitat que pretén crear aliances més fortes entre entitats interessades en el desenvolupament sostenible i que tenen una visió a llarg termini a l'illa.

3. SUPORT A PROJECTES

3.1 PROJECTES DE COOPERACIÓ

En 2019, s'han aprovat un total de 13 projectes de cooperació (7d'ONG d'Eivissa i Formentera i 6 de cooperació directa) en la convocatòria anual que va estar oberta del 2 de setembre al 15 d'octubre. Aquests en són els detalls tècnics.

SUDAMÈRICA

PERÚ

INNOVACIÓ PEDAGÒGICA PER AL DESENVOLUPAMENT DE CAPACITATS PRODUCTIVES I ÚS DE RECURSOS DE LES TIC AMB ELS ESTUDIANTS (306/19)

ZONA: Cajamarca (Cutervo) - San Martín (Moyobamba, Lamas) - Lima

ONG: STEI Intersindical

CONTRAPART: Instituto de Pedagogia Popular

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 1400

SECTOR: Educació / Formació

APORTACIÓ FONS: 18.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia

Aquest projecte busca contribuir a una educació de qualitat a través de la innovació en la pràctica pedagògica dels docents i la promoció en el desenvolupament de capacitats productives dels estudiants que generin un impacte positiu a la seva comunitat.

Mitjançant un programa de formació virtual i presencial es busca enfortir als docents en quant a coneixements, estratègies i eines en l'ús dels recursos TIC. Després, aquests docents, organitzats en els CAD (Cercles d'Autoeducació Docent), articulen l'educació i la producció a partir de les necessitats i potencialitats del seu context, dissenyant i implementant projectes productius que generen un impacte positiu al seu voltant.

En total, hi participen 20 institucions educatives de tres regions del país a través dels CAD.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA COMPROMESA AMB LA CURA DEL MEDI AMBIENT I MILLORA DEL SEU TERRITORI (316/19)

ZONA: Ancón i Puente Piedra, Lima

ONG: Ayne España Trinitarias

CONTRAPART: Ayne Perú Trinitarias

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 426

SECTOR: Participació ciutadana

APORTACIÓ FONS: 60.132€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa.

El projecte busca implicar la població de sis assentaments humans en la transformació del territori mitjançant l'estimulació de processos de convivència i respecte al medi ambient.

Es plantegen dos vies per fer-ho:

- Disminuir la contaminació ambiental a partir del canvi en hàbits, pràctiques i actituds de la població mitjançant l'aliança amb el Comitè Comunal de cada comunitat d'intervenció amb l'objectiu d'afavorir la participació ciutadana.
- Establir sinèrgies amb els vigies ambientals i el comitè comunal perquè assumeixin accions d'educació ambiental i cura adequada de les àrees verdes públiques i horts familiars.

CENTREAMÈRICA

GUATEMALA

DONES MAIES IXILES CAP A LA DEFENSA DELS SEUS DRETS INDIVIDUALS I COL·LECTIUS (307/19)

ZONA: Nebaj, Quiché

ONG: STEI Intersindical

CONTRAPART: Asociación Educadoras Populares Reasentados

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 80 dones, 120 joves i 80 docents

SECTOR: Alfabetització / Formació

APORTACIÓ FONDS: 57.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa.

Aquest projecte contempla cinc components:

- Continuar el procés d'alfabetització iniciat l'any anterior amb 80 dones maies de l'àrea rural de quatre comunitats amb l'objectiu que aprovin i siguin acreditades amb les certificacions de CONALFA (organisme oficial alfabetitzador).
- Donar assessoria tècnica als horts posats en marxa l'any anterior per a seguir sembrant hortalisses, per a la qual cosa es donaran llavors d'acord amb les necessitats alimentàries de les famílies que participen al projecte.
- La formació ciutadana amb el component central de drets humans i gènere se seguirà desenvolupant amb la realització d'un taller mensual al llarg de 10 mesos.
- Enfortiment del lideratge de 120 joves de les quatre comunitats mitjançant la creació d'espais de formació sobre drets i obligacions per a promoure la seva incidència en espais de presa de decisions comunitaris.
- Es promourà la matriculació dels docents en els cursos de la plataforma de formació a distància. Es realitzaran dos cursos, un cada semestre, amb tres tallers presencials.

ENFORTIMENT DE LES ALTERNATIVES DE PRODUCCIÓ AGROECOLÒGICA AMB ARTICULACIÓ TERRITORIAL, ENFOCAMENT DE GÈNERE, DRETS HUMANS I PROTECCIÓ DELS BÉNS NATURALS (318/19)

ZONA: Jalapa, Jutiapa i Santa Rosa

ONG: Mans Unides

CONTRAPART: FUNDEBASE

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 200 famílies i 60 líders i lideresses

SECTOR: Foment de sistemes de producció i comercialització sostenibles

APORTACIÓ FONDS: 75.000€

ASSIGNACIÓ: Consell d'Eivissa.

La proposta està dirigida a 20 comunitats de 4 municipis que viuen principalment de l'agricultura familiar de subsistència amb l'objectiu de millorar les seves condicions de vida enfortint els sistemes de producció agroecològica i comercialització i fomentant la cura i defensa dels béns naturals amb la participació d'autoritats ancestrals.

Aquesta fase constitueix la continuació del procés iniciat en 2017 i ha sorgit fruit del procés d'identificació fet amb les comunitats a les que s'han sumat dos nous municipis. En concret, s'han identificat els següents camps d'actuació:

- Enfortiment de les unitats productives de 200 famílies segons el model agroecològic amb el propòsit de generar ingressos econòmics per la venda dels seus excedents i fomentant les tasques d'incidència a nivell local en favor de la sobirania alimentària a través del consell de promotors agroecològics.
- Articulació de 5 organitzacions del territori ancestral Xinka per a la construcció d'un model alternatiu per a la protecció dels seus béns naturals davant de projectes extractius al seu territori.
- Enfortiment de 6 organitzacions de dones per a la presentació de propostes en favor dels drets específics de les dones davant autoritats estatals.

NICARAGUA

MILLORA DE L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, SEGURA I SOSTENIBLE A AGUAS CALIENTES, LOS CEDROS I GUALIQUEME (309/19)

ZONA: San Lucas, Madriz

CONTRAPART: UCOM

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 52 famílies i 2 escoles d'educació primària

SECTOR: Energies renovables

APORTACIÓ FONDS: 48.142€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa.

El projecte vol millorar les condicions de vida de 52 famílies i dos escoles d'educació primària a partir de l'accés a una energia assequible, segura i sostenible amb aprofitament de l'energia solar com element estratègic en la lluita contra la pobresa. La realitat que es dona actualment és una falta d'accés a l'electricitat principalment en el sector rural dispers i marginal urbà amb una alta dependència de la generació a través de combustibles fòssils. La reducció de la intensitat de les emissions de carboni és un objectiu a llarg termini relacionat amb el clima, raó per la qual el projecte planteja l'accés a una energia neta que contribueixi a facilitar la vida de les famílies en relació a l'augment dels ingressos o la facilitat per a l'estudi.

L'actuació incidirà des d'una perspectiva en la qual els participants siguin subjectes actius i corresponsables dels processos de desenvolupament amb un enfocament basat en els drets humans, així com en la igualtat i equitat, promovent que s'involucrin en la presa de decisions a nivell local.

CONTRIBUIR A L'ACCÉS A FONTS D'AIGUA POTABLE MILLORADES I A LA SEVA GESTIÓ SOSTENIBLE (319/19)

ZONA: comunitats de San Ramón i La Tuna (Palacagüina, Madriz)

CONTRAPART: UCOM

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 232 famílies

SECTOR: Aigua

APORTACIÓ FONTS: 26.858€

ASSIGNACIÓ: Consell de Formentera / Ajuntament d'Eivissa.

Aquest projecte és continuïtat dels portats a terme en anys anteriors a diferents comunitats rurals del municipi de Palacagüina per contribuir a què més famílies tinguin accés a aigua potable per al consum i per a realitzar les tasques quotidianes. La intervenció que es proposa a aquest projecte se situa a les comunitats de San Ramón i La Tuna i té tres aspectes fonamentals:

- l'establiment de dos sistemes d'abastiment d'aigua comunitaris (SAC) mitjançant perforació i equipament.
- la capacitat de la població protagonista i dels Comitès d'Aigua Potable (CAP) per assegurar l'administració i sostenibilitat dels sistemes construïts, generant millors pràctiques de salut, foment de noves relacions d'equitat i igualtat de gènere i sostenibilitat ambiental.
- l'actualització del diagnòstic de línia base que permeti comptar amb informació per a facilitar la presa de decisions sobre els components prioritzats en el període 2018/2022.

SALUT HUMANA I RESILIÈNCIA AL CANVI CLIMÀTIC (323/19)

ZONA: Illa d'Ometepe, Moyogalpa

CONTRAPART: Tecuilcan

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 110 famílies i 320 estudiants i docents

SECTOR: Aigua i sanejament / Sistemes econòmics de producció i comercialització sostenible

APORTACIÓ FONTS: 75.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears

Els sistemes productius de les 6 comunitats on es desenvoluparà el projecte són altament vulnerables al canvi climàtic i a la pèrdua del seu potencial productiu (disminució de rendiments i pèrdua de material genètic) degut al que denominen els tècnics «plantacions velles». Les famílies tenen escassos recursos i pocs coneixements especialitzats sobre el canvi climàtic, raó per la qual pateixen pèrdues importants en les seves collites.

D'altra banda, el projecte es dirigeix a sectors poblacionals que no tenen accés a aigua i sanejament i que presenten un índex elevat de malalties d'origen hídric (38%).

Aquesta falta d'accés a l'aigua també la pateixen les escoles que hi ha al sector.

EL SALVADOR

ENFORTIMENT DE LES CAPACITATS DE PRODUCCIÓ AGRÍCOLA I DE GENERACIÓ DE FEINA A DONES RURALS (312/19)

ZONA: Comasagua i Santa Tecla

CONTRAPART: ACUA

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 60 dones

SECTOR: Foment de sistemes de producció i comercialització sostenibles

APORTACIÓ FONDS: 37.500€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa / Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

El projecte és continuació d'un altre que va donar suport a 33 dones en la producció d'hortalisses agroecològiques diversificades com a estratègia per a millorar la capacitat de resposta de dones camperoles davant els riscos de sequera amb la finalitat de protegir els seus mitjans de vida utilitzant infraestructura de macro túnels i sistemes de reg que garanteixin cultius diversificats amb producció escalonada. Amb aquesta iniciativa es vol donar continuïtat al projecte anterior i ampliar-la a 60 dones amb una ampliació de la superfície treballada de 1,5 a 3,75 hectàrees. Les terres seran donades per les cooperatives agropecuàries de la zona.

A més, es pretén contribuir a l'articulació i lideratge de les dones en activitats productives avançant en el seu apoderament econòmic. Per aconseguir-ho, es realitzaran processos de formació en drets i funcions dels comitès de comercialització, es facilitarà assistència tècnica per a la producció d'hortalisses, actualitzant els plans de producció amb els col·lectius de dones.

ENFORTINT EL TEIXIT SOCIAL TERRITORIAL PER A LA DEFENSA DE DRETS AMB PROTAGONISME DE LES DONES (314/19)

ZONA: Comasagua, La Libertad i Huizúcar

CONTRAPART: ACUA

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 195 dones i 14 associacions de sistemes d'aigua potable i sanejament (ASAPS)

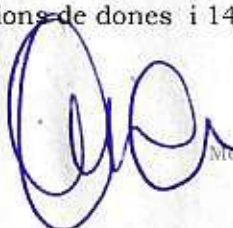
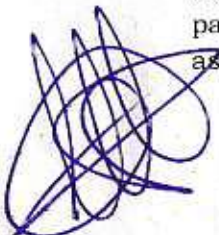
SECTOR: Promoció de la protecció dels drets humans individuals i col·lectius i participació ciutadana

APORTACIÓ FONDS: 37.500€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears.

A El Salvador, hi ha un elevat nivell de violència cap a les persones defensores dels drets humans (agressions físiques, amenaces, persecució, execucions extrajudicials i ús abusiu de la força pública) que està relacionat amb l'interès d'alguns sectors per mercantilitzar els béns naturals (privatització i especulació immobiliària a la Cordillera de El Bálsamo).

Aquest projecte pretén enfortir i articular les organitzacions comunitàries, millorant els seus coneixements sobre conflictivitat territorial i els mecanismes de denúncia de violacions de drets humans amb acompanyament permanent de Ràdio Bálsamo com a part de l'engranatge social. Les persones que participaran en el projecte pertanyen a 3 associacions de dones i 14 ASAPS.

PREVENCIÓ DE L'EMBARÀS EN ADOLESCENTS AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE I ENFOCAMENT DE DRETS HUMANS (311/19)

ZONA: San Salvador, Guazapa.

CONTRAPART: Fundación Legado

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 900 joves.

SECTOR: Defensa i promoció dels drets humans.

APORTACIÓ FONTS: 62.297€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa / Consell d'Eivissa / Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia / Ajuntament de Santa Eulària des Riu / Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

Amb aquest projecte es pretén prevenir l'embaràs a baixa edat com indicador de la violència sexual en adolescents i dones joves a través de la implementació de tres línies d'acció des de la perspectiva psicològica:

- Sensibilització i capacitació en el marc legal de prevenció de violència de gènere, salut sexual reproductiva i benestar emocional dirigit a joves i adults dels dos sexes.
- Desenvolupament d'activitats d'oci positiu amb classes de dansa moderna, música, aeròbic, voleibol,...que permeti aconseguir un benestar físic i emocional. També s'incorpora el tema de les arts com una estratègia de prevenció i eficàcia col·lectiva de les adolescents i dones joves.
- La construcció d'un centre de formació integral que serà un espai per a fomentar la participació i organització de les i els adolescents i joves construint instruments que donin suport a la participació en la vida social i local, l'apoderament de les dones i la rèplica dels coneixements adquirits en els tallers de capacitació.

HONDURES

ENFORTIMENT DE LES CAPACITATS EN SALUT DES DE LA PREVENCIÓ I L'ATENCIÓ PRIMÀRIA A POBLACIONS RURALS (310/19)

ZONA: Santa Bárbara

CONTRAPART: Centro Cultural Hibueras

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 14.610

SECTOR: Salut

APORTACIÓ FONTS: 70.220€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia / Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

El projecte vol consolidar una xarxa d'unitats comunitàries per a l'atenció primària de la salut (UCAPS), formada per 5 comunitats associades de manera cooperativa i col·laborativa. Això ho vol fer mitjançant la capacitació de 30 promotors i promotores de salut a nivell d'infermeria bàsica auxiliar, en concret en habilitats per a un diagnòstic diferencial en certes patologies, millorar els coneixements en la dispensa de medicaments essencials per al maneig i seguiment de malalties cròniques, habilitats per a realitzar petites cures, control i seguiment d'embarassos i creixement d'infants. Així mateix, a través d'aquestes unitats es volen abordar altres problemàtiques com els embarassos no desitjats en adolescents, la prevenció de malalties de transmissió sexual i la planificació familiar.

ÀSIA

ÍNDIA

ACCÉS AL DRET A UN HABITATGE DIGNE AMB SANEJAMENT BÀSIC PER A 28 DONES I LES SEVES FAMÍLIES EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT (322/18)

ZONA: Kalyandurg - Anantapur - Andra Pradesh

ONG: Fundació Vicente Ferrer

CONTRAPART: Rural Development Trust

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 28 famílies

SECTOR: Habitatge

APORTACIÓ FONDS: 75.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa / Consell d'Eivissa.

Mitjançant aquest projecte es construiran 28 habitatges dignes amb sanejament bàsic adequat per a famílies que actualment viuen en cabanes, barraques o habitatges deteriorats poc saludables i insegurs, sense cap accés al sanejament i que perpetuen la seva situació de vulnerabilitat i exclusió, especialment per a les dones. Les cases es posaran a nom de les dones, la qual cosa repercutirà de manera positiva en la seva consideració social dins la comunitat. Amb aquestes construccions, es millorarà la salut i la seguretat de les famílies, especialment de les dones, que no hauran de sortir fora de la casa per anar a la latrina.

A banda de la construcció dels habitatges, el projecte també contempla la realització de tallers de construcció, bones pràctiques en higiene i sanejament i de sensibilització sobre gènere.

NEPAL

CANALITZACIÓ D'AIGUA POTABLE AL POBLE DE LAURUK (317/19)

ZONA: Kaskikot - Gandaki

ONG: Via Oberta a Lauruk

CONTRAPART: Lauruk Social Services Association

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 120 famílies

SECTOR: Aigua

APORTACIÓ FONDS: 61.822€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Santa Eulària des Riu / Ajuntament de Sant Antoni de Portmany / Ajuntament de Sant Joan de Labritja.

El projecte consisteix en la rehabilitació, millora i construcció de la canalització d'aigua fins al poble de Lauruk. Actualment, l'aigua no arriba als habitatges, i les famílies, principalment les dones, han de recórrer distàncies de fins a una hora en pendent per agafar-la.

La problemàtica es veu agreujada per les deficiències de l'actual sistema, que té escletxes importants que provoquen una gran pèrdua d'aigua, la qual cosa empitjora l'abastiment i la qualitat de l'aigua que consumeix la població. La instal·lació actual no només resulta insuficient per abastir el creixement de la població, sinó que el seu

pobre estat de manteniment pot contaminar l'aigua i això suposa un risc per a la salut de la població.

El projecte també vol incidir en la població mitjançant programes de sensibilització sobre el consum i gestió responsable de l'aigua així com en hàbits de salut i higiene mitjançant campanyes de sensibilització, tallers a les escoles i seminaris per a les dones.

3.2 PROJECTES D'EMERGÈNCIA

En 2019, s'han aprovat dos projectes d'emergència.

RESPOSTA D'EMERGÈNCIA AL BROT DE DENGUE A SANTA BÁRBARA

ZONA: Santa Bàrbara

ONG: Càritas

CONTRAPART: Centro Cultural Hibueras

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 37.564

APORTACIÓ FONTS: 24.686€

En juliol de 2019, es va declarar a Hondures una epidèmia de dengue, amb especial incidència al Departament de Santa Bàrbara. El Departament de Salut i l'Hospital de Santa Bàrbara estaven desbordats i no podien atendre totes les persones malaltes per falta de recursos.

Algunes municipalitats de Santa Bàrbara tenen una xarxa de centres d'atenció primària i, junt amb el Centre Cultural Hibueras (CCH), que aporta medicaments i capacitat per als promotors sanitaris, atén la població des de fa tres anys. En aquest context, es va elaborar un pla d'emergència per donar suport al Departament de Salut en dos àmbits: assistencial i eradicació del focus de l'epidèmia. L'àmbit assistencial consisteix en dotar de medicaments (sèrums i paracetamol) les farmàcies comunitàries que gestiona el CCH així com reactius per a les proves de detecció del dengue amb l'objectiu de minvar la simptomatologia i evitar la mort a les zones afectades. L'àmbit d'eradicació consistirà en comprar una fumigadora i fumigar les cases, escoles, patis així com els diferents barris. Al mateix temps, s'informarà la població de la forma com evitar els focus de contaminació.

L'aportació del Fons va dirigida a la compra de sèrums i medicaments, de la fumigadora, les càrregues i l'equip necessari de seguretat per fer-la servir, els desplaçaments a cadascuna de les comunitats i el pagament a mitja jornada del coordinador i tècnic de salut del projecte i les seves dietes.

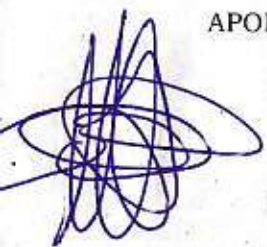
DISMINUCIÓ DE LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA PER LA VULNERABILITAT EN EL "CORREDOR SECO" DE SAN LUCAS I PALACAGÜINA

ZONA: San Lucas i Palacagüina, Madriz

CONTRAPART: UCOM

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES: 500 famílies

APORTACIÓ FONTS: 20.060,75€

El departament de Madriz està dins el denominat "corredor seco" i es veu afectat de manera cíclica pel fenomen de El Niño, que alterna fortes sequeres amb inundacions. L'agricultura i la ramaderia són els sectors que es veuen més afectats i són més vulnerables a aquest fenomen.

Als municipis de San Lucas i Palacagüina, el 69% de les 7.704 famílies censades, viuen a l'àmbit rural. La majoria són famílies camperoles amb una alta dependència de la producció agrícola (dacsà i mongeta) destinada principalment a l'autoconsum. De les dos collites que hi ha durant l'any, la de finals de 2018 i la del primer semestre de 2019 s'han vist greument afectades per la sequera. A partir del diagnòstic que han fet els dos municipis, s'han verificat els efectes de la sequera en 2.639 productors i productores, comprovant-se que el 78,73% han perdut el 95% de la collita en la primera sembra de l'any 2019.

El projecte s'orienta a proporcionar aliments bàsics per a 500 famílies, assegurant un subministrament complementari del 15% dels aliments per un període de 60 dies. Els paquets alimentaris contenen arròs, sucre, farina de dacsà, oli, pasta, civada, cafè en gra i sabó. D'altra banda, el projecte també contempla l'assistència de les famílies a 20 capacitacions en resiliència enfront el canvi climàtic i bones pràctiques agrícoles.

4. SEGUIMENT DE PROJECTES

El Fons ha fet el seguiment de l'avanç de tots els projectes que finança per mitjà de diverses vies:

- **Revisió dels informes** que les entitats amb projectes aprovats han presentat al Fons, tal com estableixen les bases de convocatòria. Aquests informes inclouen informació tècnica, econòmica i fotogràfica, a més de les factures i de tota aquella documentació necessària per tenir un coneixement puntual de la situació del projecte.

- **Comunicació directa** de manera continuada al llarg de l'any amb les ONG que presenten els projectes i amb les contraparts que treballen sobre el terreny. Aquesta comunicació s'ha fet de forma telefònica, per videotelefonada o per mitjà de trobades directes.

En aquest cas, el dia 20 de setembre, Moncho Ferrer, director de projectes de la Fundació, i Isabel Pizà, delegada de la Fundació a les Illes Balears, varen visitar el Fons Pitiús, en el marc de la celebració del 50è aniversari d'aquesta entitat.

- **Viatge de seguiment a El Salvador i Hondures.**

Del 5 al 13 de maig, la coordinadora del Fons es va desplaçar a El Salvador i Hondures per fer el seguiment dels projectes finançats a aquests dos països centreamericans des de l'any 2012.

A El Salvador, el Fons treballa amb l'organització ACUA i dona suport a iniciatives que tenen dos components principals: aconseguir l'accés a l'aigua potable i formar les juntes comunitàries d'aigua per a què puguin administrar bé els sistemes d'abastiment

i s'enforteixin com a defensores del dret humà a l'aigua. Es varen visitar dos sistemes d'aigua construïts a dos comunitats de la Cordillera de El Bálsamo (Amaquilco i El Amatal) que donen cobertura a 217 famílies.

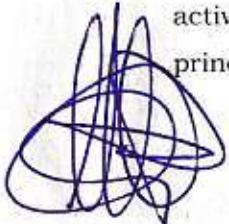
A través de Càritas, es treballa a Hondures amb el Centro Cultural Hibueras per capacitar i enfortir els promotors sanitaris comunitaris de cinc municipis del departament de Santa Bárbara. L'objectiu és crear una xarxa que permeti establir protocols conjunts d'atenció i millores en el sistema de gestió i administració de cada unitat sanitària. Aquestes unitats es troben a llocs on la comunitat està altament organitzada i pren un paper protagonista en la creació i posterior gestió de les mateixes. Igualment, cada unitat inclou una farmàcia comunitària, gestionada per les persones capacitades en els cursos, que faciliten els medicaments a preus assequibles a la població cobrant petites quantitats per a contribuir a la sostenibilitat de les mateixes. La coordinadora del Fons es va reunir amb joves i amb la promotora d'infància i joventut de San Vicente Centenario, un dels 8 municipis implicats en el projecte que, gràcies a aquesta acció, ha prioritzat el tema de la joventut. Aquests joves, a partir de la formació inicial en periodisme, han creat una xarxa de comunicadors que realitza un programa a la televisió local on posen l'accent en tot allò que els preocupa i els interessa. Així mateix, es dediquen a fer rèpliques a les comunitats de les formacions que han rebut en salut sexual i reproductiva o drets humans.

Finalment, es varen mantenir trobades amb els promotors comunitaris de les xarxes d'atenció primària sanitària de dos municipis, Arada i San Nicolás.

La valoració que es fa dels projectes visitats a El Salvador i Hondures és molt positiva per diferents motius: són iniciatives que estan tenint un fort impacte entre la població per anar dirigits a pal·liar necessitats molt bàsiques; han estat promoguts per les mateixes poblacions protagonistes, la qual cosa contribueix a la sostenibilitat de les iniciatives. Finalment, ACUA i el Centro Cultural Hibueras són dos entitats amb molt de prestigi, que treballen al costat de les comunitats desafavorides com a facilitadores dels processos de canvi impulsats per les pròpies poblacions.

Avaluació a Nicaragua.

L'assemblea del Fons va aprovar en 2018 fer una avaluació dels projectes finançats a Nicaragua a través de la UCOM, entitat amb la que treballa des de fa 15 anys. En 2018 l'avaluació no es va poder realitzar per la greu crisi política que va convulsionar el país des del mes d'abril. Aquesta avaluació es va portar a terme, finalment entre els mesos d'octubre i novembre de 2019 pel Fons Català de Cooperació, que té una unitat activa d'avaluació des de 2008. El resultat d'aquesta avaluació serà entregat a principis de 2020.

5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL

A través d'aquesta àrea, es pretén generar consciències crítiques i fomentar que cada persona es faci responsable i actuï per a la transformació de les estructures econòmiques, socials, culturals, etc. que generen vulneracions dels Drets Humans i degradació del medi ambient.

5.1 CAMPANYA: ELS ODS COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL

El 25 de setembre de 2015, l'Assemblea de Nacions Unides va adoptar un conjunt d'objectius globals (els Objectius de Desenvolupament Sostenible - ODS) encaminats a eradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la pau i l'equitat per a tothom. Aquesta agenda de desenvolupament sostenible, l'Agenda 2030, està formada per 17 objectius que es desglossen en 169 metes que s'hauran d'assolir d'aquí a l'any 2030.

A diferència dels Objectius del Mil·lenni, vigents en el període 2000-2015, que interpel·laven a governs estatals i estaven dirigits als països del Sud, els ODS busquen la implicació també de governs locals, d'entitats de la societat civil i de qualsevol persona, alhora que aporten una visió molt més global i interdependent dels reptes que afronta la Humanitat. Tothom, a qualsevol lloc, hi pot tenir un paper protagonista i pot treballar en la línia que estableixen els ODS.

Des del Fons Pitiús, consideram que l'Agenda 2030 i els ODS poden ser una ferramenta útil per apoderar-nos, per sentir que formam part d'un moviment a nivell global que ens ha de permetre incidir des de l'àmbit local en la transformació de tot allò que és contrari als Drets Humans i al respecte del medi ambient. Per aquest motiu, des de 2018 estam fent passes per donar a conèixer i difondre aquests objectius entre les nostres organitzacions i institucions locals sòcies, en els centres educatius i en altres entitats d'Eivissa i Formentera.

Aquestes són les activitats que s'han portat a terme en 2019 dins el marc d'aquesta campanya.

Formació a l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia.

El 18 de novembre Nacho Martínez, sociòleg i investigador del col·lectiu La Mundial, va fer una formació amb l'equip de govern i personal tècnic de l'Ajuntament de Sant Josep

de sa Talaia per reflexionar sobre el paper que poden desenvolupar les institucions locals i, en concret, aquest Ajuntament, en la implementació de l'Agenda 2030 de Nacions Unides.

Formació a les biblioteques de les Pitiüses.

Les biblioteques són una porta oberta per al coneixement. Per aquest fet, tenen un paper fonamental en la difusió i en el camí per assolir els 17 Objectius que inclou l'Agenda 2030 de Nacions Unides. Per aquest motiu, al llarg de tot l'any, hem fet sessions formatives d'introducció a l'Agenda 2030 i als ODS amb el personal tècnic de diverses biblioteques de les Pitiüses: Biblioteca Marià Villangómez (Formentera), Biblioteca Municipal d'Eivissa, Biblioteca Municipal de Sant Antoni de Portmany, Biblioteca Pública Insular d'Eivissa, Biblioteca Municipal de Santa Eulària des Riu i Biblioteca Municipal de Sant Joan de Labritja.

A cadascuna d'aquestes biblioteques els hem lliurat un conjunt de propostes per introduir els ODS a la seua tasca habitual.

Reunió amb el Govern de les Illes Balears.

El dia 24 de setembre, a Palma, el Fons Pitiús, juntament amb el Fons Mallorquí, el Fons Menorquí, la CONGDIB i la UIB, es va reunir amb Yolanda Garví, directora general de Coordinació del Govern de les Illes Balears. Aquesta trobada va servir per posar en comú la feina que s'està realitzant des d'aquests organismes de les Illes Balears al voltant de l'Agenda 2030 de Nacions Unides i per avançar en la consecució dels ODS. A partir d'aquesta informació, es cercaren diferents maneres per poder unificar esforços i millorar els resultats.

Emissió dels audiviosuals dels ODS a la TEF.

Mitjançant una col·laboració entre la Televisió d'Eivissa i Formentera, i per donar a conèixer els ODS entre la població pitiüsa, a principis d'any es varen emetre a la TEF els 17 audiovisuals "Els ODS a Eivissa i Formentera" que el Fons Pitiús va fer l'any 2018.

Emissió de cunyes radiofòniques a Ràdio Illa.

La col·laboració amb Ràdio Illa va permetre l'emissió a la primavera de breus cunyes informatives per donar a conèixer els ODS entre la població de Formentera.

Formació amb la Societat Arqueològica d'Eivissa.

El dia 12 d'abril, a la seu del Fons, vàrem fer una trobada introductòria als ODS i a l'Agenda 2030 amb Marcus Heinrich Hermanns, president de la Societat Arqueològica

d'Eivissa i Formentera per parlar de la incorporació dels ODS a la feina d'investigació i divulgació del patrimoni de les Pitiüses que realitza aquesta associació.

Tot i que cap dels ODS se centra exclusivament en la cultura, l'Agenda 2030 inclou referències explícites als aspectes culturals. A més, inclou diverses metes específiques directament relacionades amb els aspectes culturals.

5.2 ÀMBIT EDUCATIU

5.2.1 XARXA DE CENTRES EDUCATIUS SOLIDARIS

El Fons treballa de manera continuada amb professorat i alumnat dels centres que estan dins la Xarxa de Centres Educatius Solidaris i que, per tant, s'han compromès a introduir l'educació transformadora i per a la ciutadania global en la seua tasca docent.

L'objectiu fonamental de la Xarxa és contribuir a la construcció d'una ciutadania crítica amb la realitat que l'envolta i amb iniciativa i capacitat per incidir en totes aquelles temàtiques que afecten els seus drets fonamentals i els de les altres persones.

Membres i organització de la Xarxa.

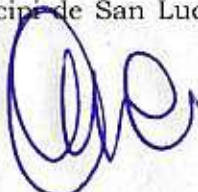
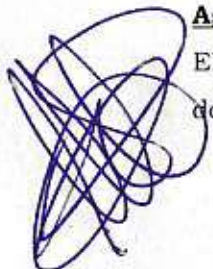
Actualment, la Xarxa està integrada per 11 centres educatius de les Pitiüses:

- Municipi d'Eivissa: CEIP Sa Joveria.
- Municipi de Santa Eulària des Riu: CEIP Santa Gertrudis, CEIP Puig d'en Valls i CEIP S'Olivera.
- Municipi de Sant Antoni de Portmany: CEIP Sant Antoni i CC. Santíssima Trinitat.
- Municipi de Sant Josep de sa Talaia: CEIP Sant Jordi i El Es Vedranell.
- Municipi de Sant Joan de Labritja: CEIP Torres de Balàfia i CEIP Labritja.
- Formentera: CEIP El Pilar.

Cada curs, el Fons acompanya la Xarxa en el seu procés d'introducció de l'educació transformadora i per a la ciutadania global en la tasca diària de l'escola. Per poder organitzar aquesta feina, mantenim reunions a l'inici del curs amb el professorat de cada centre. Així, entre setembre i octubre de 2019, es va fer una trobada amb cinc claudres, amb una comissió, amb l'equip directiu de dos centres i amb tres persones designades per les escoles com interlocutores amb el Fons. A banda d'això, ens hem reunit amb la comissió d'educació transformadora que té constituïda el CEIP Puig d'en Valls en 4 ocasions.

Agermanament.

El Fons promou un programa d'agermanament de les escoles de la Xarxa amb escoles del municipi de San Lucas i Palacagüina (Madriz, Nicaragua), on el Fons treballa en

l'àmbit d'educació. Fins el moment, aquests són els agermanaments que s'han establert:

- CEIP Sant Antoni - Escuela rural de primaria José Julián Rodríguez.
- CC. Santíssima Trinitat - Instituto Público Cristo Rey.
- CEIP S'Olivera - Escuela rural de primaria Eladio Garmendia i Escuela rural de primaria Salvador Vilchez.
- CEIP Puig d'en Valls - Escuela rural de primaria Rafaela Herrera.
- CEIP Santa Gertrudis - Escuela rural de primaria José Santos Zelaya.
- CEIP Torres de Balàfia - Escuela rural de primaria Cacique Diriangen.
- CEIP Labritja - Escuela rural de primaria Enmanuel Mongalo y Rubio.
- CEIP Sa Joveria - Centro Escolar Licenciado Edmundo Díaz Ríos.
- CEIP Sant Jordi - Escuela rural de primaria Ramón Alfaro.
- CEIP EL Pilar - Centro Escolar Nicarao.

En el context d'aquest agermanament, el Fons finança, amb el suport de les escoles d'Eivissa i Formentera agermanades, un projecte que té tres vessants: millora d'infraestructures als centres educatius, dotació de material pedagògic i formació del professorat. Les persones protagonistes del projecte són l'alumnat i el professorat de les escoles del municipi de San Lucas i Palacagüina agermanades amb les d'aquí. L'any 2019 la quantitat aportada per aquesta iniciativa ha set de 16.186,92€.

Formació de professorat.

Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible

En el curs 2018-2019, les escoles de la Xarxa treballaren sobre els ODS. A partir del curs de formació "Els ODS com a eina de transformació des de l'escola", fet en novembre de 2018, des del Fons prepararem a inici de 2019 una sessió de resum d'aquest curs destinada als claustres de les escoles de la Xarxa. La realitzarem al CEIP El Pilar, al CEIP Sant Antoni de Portmany, a l'EI Es Vedranell, al CEIP S'Olivera i al CEIP Puig d'en Valls.

Igualtat de gènere

Els dies 17, 18 i 19 d'octubre va tenir lloc a la seu del Fons Pitiús el curs de formació de 10 hores de durada "La coeducació com a eina de transformació des de l'escola". Un grup de 52 mestres d'infantil, primària i secundària de les Pitiüses, majoritàriament dels centres adherits a la nostra Xarxa de Centres Educatius Solidaris, assistiren a aquest curs que impartiren Aida Rivas i Anna Carreras, especialistes en dona, gènere i ciutadania i membres de la cooperativa CoeducAcció.

Aquesta formació tenia com objectius principals formar i sensibilitzar sobre les desigualtats de gènere presents a l'àmbit educatiu i sobre la necessitat d'educar amb

perspectiva de gènere i dotar d'eines i recursos per a implementar la coeducació, posant en valor la cura, el desenvolupament emocional com a eina clau de prevenció de les violències de gènere i l'acompanyament en la gestió dels conflictes.

Aquests cursos ha estat homologat pel Servei de Formació Homologada i Capacitació del Govern de les Illes Balears.

Consum conscient

A petició de l'EI Es Vedranell, el dia 23 d'octubre férem una formació per a l'equip docent d'aquest centre sobre què és el consum conscient, quines transformacions implica en les nostres accions de consum i sobre com es pot incorporar a la pràctica educativa.

Projectes d'investigació.

En el curs 201-2019, els centres de la nostra Xarxa i, també els de Nicaragua, varen realitzar projectes d'investigació sobre els ODS, cadascun des de la seua realitat concreta i amb l'enfocament que va considerar més oportú segons les característiques pròpies del seu centre. Aquests projectes s'intercanviaren entre les escoles agermanades, per tal de facilitar el coneixement de primera mà de com s'enfoca l'Agenda 2030 i els ODS des de perspectives diferents.

Els projectes fets a Eivissa es presentaren a la reunió anual de les escoles de la Xarxa que va tenir lloc al CEIP Sa Joveria el dia 22 de maig. Aquesta trobada, que està pensada com un intercanvi d'experiències entre els centres, va permetre:

- Fer la valoració del funcionament del curs.
- Mostrar i explicar els treballs realitzats sobre els ODS a cada escola membre de la Xarxa.
- Presentar la temàtica de treball per al curs 2019-2020: igualtat de gènere.
- Informar sobre el projecte educatiu finançat a San Lucas amb les aportacions de la Xarxa de Centres Educatius Solidaris.

D'altra banda, des del mes de setembre de 2019, totes les escoles de la Xarxa estan treballant, amb el suport del Fons, en projectes d'investigació sobre igualtat de gènere. Aquests treballs s'hauran d'intercanviar amb els que realitzin a San Lucas i Palacagüina en maig de 2020. Alguns centres, tenen incorporada aquesta activitat com a projecte de tota l'escola, d'infantil fins a 6è i altres l'estan realitzant en el cursos superiors de primària o en tallers específics per a realitzar aquesta feina.

Exposicions

- **La dona al món.** Aquesta mostra, creada pel Fons Pitiús, té com objectiu que l'alumnat conegui i reflexioni sobre la situació dels drets de la dona a diferents indrets del món.

L'exposició presenta tres dones diferents i cadascuna d'elles explica la seva història personal. Al llarg de l'any, l'hem portat al CEIP Sant Antoni, al CEIP Labritja, al CEIP Sa Joveria, al CEIP Puig d'en Valls i al CEIP Torres de Balàfia.

Lligats a Nicaragua.

Amb motiu de l'agermanament del CEIP el Pilar amb una escola de Palacagüina (Nicaragua), en el mes de febrer, muntarem al pati de l'escola aquesta mostra que explica els motius pels que el Fons Pitiús coopera amb Nicaragua i també en quins àmbits es fa aquesta cooperació.

Xerrades per a l'alumnat.

En 2019, s'han fet un total de 83 sessions formatives per a l'alumnat de les escoles de la Xarxa que ho han sol·licitat, distribuïdes de la següent manera:

- Igualtat de gènere: 34 sessions
- Consum conscient: 18 sessions
- Pau i noviolència: 16 sessions
- Migracions: 11 sessions
- Canvi climàtic: 4 sessions

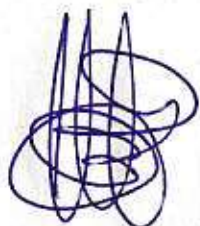
Altres activitats a centres de la Xarxa.

El 25 de febrer fèrem al CEIP Torres de Balàfia una xerrada per a la famílies del centre sobre l'Agenda 2030 i els ODS.

El CEIP Sant Antoni de Portmany va celebrar el passat dia 29 de març la seua Festa Cultural, que en aquesta edició va estar dedicada als ODS i l'Agenda 2030. Des del Fons, hi vàrem col·laborar amb una xerrada introductòria de presentació dels ODS per a les famílies.

El 14 de juny, participàrem en el Dia de la Convivència del CEIP Puig d'en Valls amb una proposta per ampliar el coneixement dels ODS dels infants de l'escola: la realització d'un mural conjunta amb les seues accions per contribuir a assolir aquests Objectius.

Finalment, el dia 5 de desembre a l'EI Es Vedranell varen fer una xerrada sobre consum conscient de joguines, compartint reflexions amb les famílies del centre.

5.2.2 TALLERS A ALTRES CENTRES DE PRIMÀRIA

En els primers mesos de l'any es varen realitzar 29 sessions dels tallers de pau i d'igualtat de gènere a tres escoles d'infantil i primària que no estan integrades dins la Xarxa: CEIP Can Misses, CEIP Cas Serres i CEIP Can Coix.

5.2.3 TALLERS A CENTRES DE SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

Al llarg de 2019, s'han realitzat 13 sessions sobre igualtat de gènere a l'IES Quartó de Rei, amb l'objectiu d'identificar els estereotips de gènere i la forma com contribueixen a la desigualtat i la discriminació.

A més, s'han fet 2 sessions sobre cultura de pau a l'IES Santa Maria. Aquesta activitat té l'objectiu de promoure la reflexió entre l'alumnat sobre com construir una cultura de pau i sobre com les nostres actuacions quotidianes poden ajudar en la transformació i millora dels reptes globals que afronta la humanitat.

5.2.4 ALTRES ACTIVITATS EDUCATIVES

Tallers per als infants del Centre Betania de Càritas.

Al llarg de l'any, hem realitzat diverses activitats d'educació per a la ciutadania global amb els infants del Centre Betania de Càritas.

En la primera setmana d'abril, vàrem anar a aquest centre per parlar amb els infants sobre la situació dels drets de les dones en el món i sobre com podem avançar cap a l'equitat de gènere.

El dia 15 de juliol i el dia 19 d'agost, els infants de l'escola d'estiu del Centre Betania visitaren la nostra seu i reflexionàrem, el primer dia, sobre com fer un consum més conscient i responsable i, el segon dia, sobre la situació del dret humà a disposar de suficient aigua potable i sobre com podem fer un consum més responsable d'aquest bé imprescindible per a la vida.

Participació a la trobada de coordinadors/es de convivència i coeducació 2019/20.

El dia 12 de novembre participàrem a la Jornada de Coordinadors de Convivència i Coeducació, organitzada per l'Institut per la Convivència i l'Èxit Escolar (Convivèxit) a la seu de la UIB.

Els docents assistents a la jornada varen poder conèixer quins recursos ofereix el Fons als centres educatius per treballar tant la coeducació com la convivència, així com la feina que es realitza amb les escoles que formen part de la Xarxa de Centres Educatius Solidaris. A més, la tècnica de sensibilització del Fons va participar com a facilitadora en un dels cercles organitzats en aquesta jornada: Entorns generadors de convivència positiva.

Taller amb ACTEF.

El dia 16 de novembre, un grup d'infants de l'associació ACTEF es desplaçaren a la seu del Fons i reflexionàrem conjuntament sobre quin és el sentit de la cooperació per al desenvolupament.

6. BIBLIOTECA

La biblioteca del Fons Pitiús (que és d'accés lliure i ofereix servei de préstec, de consulta i d'orientació bibliogràfica) inclou llibres, revistes i material audiovisual sobre drets humans, cooperació, medi ambient, consum responsable, economia solidària, conflictes, igualtat de gènere, una secció de literatura infantil i juvenil i una de material didàctic sobre interculturalitat i educació per a la pau, ambiental, per al desenvolupament i en valors. Al llarg de 2019, ha continuat en funcionament i s'han realitzat un total de 276 préstecs a través de les diferents vies en què la biblioteca s'apropa al públic: préstec de sala, biblioteques viatgeres i préstec a les escoles.

6.1 BIBLIOTECA VIATGERA INFORMA'T A FONTS 2019

Informa't a Fons ens permet apropar el contingut de la biblioteca del Fons Pitiús als usuaris i usuàries de les biblioteques pitiüses, a través d'una selecció itinerant de llibres i audiovisuals que es renova anualment. *Informa't a Fons* ofereix noves perspectives per entendre el món globalitzat en què vivim i ferramentes per fer-nos protagonistes de la seua urgent transformació.

De gener a desembre, l'edició de 2019, la vuitena, ha estat a disposició de les persones usuàries de la Biblioteca Municipal d'Eivissa, de la Biblioteca Marià Villangómez de Formentera, de la Biblioteca Municipal de Sant Antoni de Portmany, de la Biblioteca Vicent Serra i Orvay de Sant Jordi de ses Salines, de la Biblioteca Pública d'Eivissa, de la Biblioteca de Cala de Bou, de la Biblioteca de ses Figueretes, de la Biblioteca Municipal de Sant Joan de Labritja, de la Biblioteca de Jesús, de la Biblioteca de Santa Gertrudis i, finalment, de la Biblioteca Municipal de Santa Eulària des Riu.

6.2 BIBLIOTECA VIATGERA LLEGIM EL MÓN

Llegim el món està destinada a les nenes i nens de les escoles de la Xarxa de Centres Educatius Solidaris. Té l'objectiu de fomentar, a través de la lectura, la pau, la igualtat de gènere i el respecte pels drets humans, per les altres cultures i pel medi ambient.

La vuitena edició, formada per 41 contes, es va posar en marxa en setembre de 2018 i va recórrer tots els centres de la Xarxa fins juny de 2019.

En el curs 2019-2020, està passant per les escoles una 9a edició de *Llegim el món*, formada per un recull de 40 llibres destinats a infants d'educació infantil i primària. Els contes que formen aquesta selecció permeten treballar la igualtat de gènere, l'educació en valors i per als Drets dels Infants, el coneixement d'altres cultures, l'educació ambiental i la cultura de pau.

D'altra banda, de gener a març, portarem una selecció de 28 contes de la biblioteca del Fons Pitiús a l'EI Es Vedranell, que és membre de la Xarxa de Centres Educatius Solidaris. Aquestes lectures oferiren als infants i a l'equip educatiu de l'escoleta nous recursos per apropar-se a la pau i al coneixement i respecte d'altres cultures.

6.3 PRÈSTEC DE MATERIAL DIDÀCTIC

Com a suport per a la realització de les activitats d'educació transformadora que es realitzen durant el curs a les escoles de la Xarxa, el Fons ha assessorat i prestat material didàctic de la seva biblioteca a les escoles que ho han sol·licitat.

7. COMUNICACIÓ

El Fons, com organisme finançat amb sous públics, difon les activitats que fa i mostra la destinació del seu pressupost de la manera més transparent possible. A més, també intenta difondre aquells missatges que poden ajudar a crear un clima favorable cap a la cooperació i cap a la defensa dels Drets Humans, de la pau i del medi ambient.

Les accions de comunicació que realitza el Fons es basen en el seu Pla de Comunicació 2018-2020, una guia que pauta els principals processos comunicatius que s'han de materialitzar per incrementar la visibilitat de la nostra tasca i, en conseqüència, la participació al si de l'entitat, al mateix temps que es contribueix a reforçar la imatge positiva de la cooperació internacional des de l'àmbit local.

7.1 PÀGINA WEB

La pàgina web (www.fonspitius.org) serveix com a presentació de la feina que realitza el Fons i de ferrament informativa per a entitats sòcies, centres educatius i per a la resta de persones que hi puguin estar interessades. Al llarg de tot l'any, s'ha actualitzat per millorar-ne el contingut i per donar a conèixer puntualment les activitats que desenvolupa l'entitat.

7.2 XARXES SOCIALS

El Fons és present a tres xarxes socials per difondre les activitats que realitza, que s'han actualitzat gairebé diàriament, tant amb notícies pròpies com amb enllaços a altres informacions relacionades amb la feina del Fons i amb els seus objectius. Al llarg de l'any han augmentat les persones que ens segueixen en totes les xarxes.

Facebook (facebook.com/fonspitius): a final d'any comptam amb 1438 persones que els agrada la nostra pàgina i 1499 que la segueixen.

Twitter (twitter.com/fonspitius): 245

Instagram (fonspitiusdecooperacio): 317

També compta amb un canal de Youtube, que té a final d'any 8 subscripcions.

7.3 PUBLICACIONS

S'ha editat la *Memòria 2018* amb un petit format, senzill i visual. La memòria s'ha difós entre els socis, escoles, institucions, partits polítics, associacions i mitjans de comunicació. A la web, es pot consultar la versió pdf d'aquesta memòria i també les memòries tècniques i econòmiques completes aprovades per l'Assemblea del Fons. D'altra banda, s'han creat i imprès díptics i cartells per a la presentació del Fons en els espais on ha estat present.

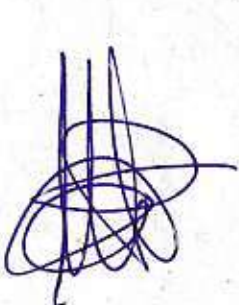
7.4 MITJANS DE COMUNICACIÓ

Al llarg de l'any, s'han enviat deu comunicats, que han generat l'aparició de múltiples notícies i entrevistes en els mitjans locals. En concret, el Fons ha tengut presència en 26 ocasions a la premsa que té edició en paper i digital, 11 a la premsa digital, 12 als mitjans radiofònics i 3 a la televisió.

Destacam els especials a diverses planes que, amb motiu del 20è aniversari del Fons, varen publicar *Diario de Ibiza* i *Periódico de Ibiza* al mes de març.

7.5 PRESENCIA AL CARRER

El dia 28 de setembre va tenir lloc a la Plaça d'Antoni Albert i Nieto d'Eivissa la IV Festa del Voluntariat organitzada per l'Ajuntament d'Eivissa. El Fons Pitiús hi va participar amb una taula informativa per difondre la feina que desenvolupa tant en cooperació com en educació per a la ciutadania global.

8. FORMACIÓ

A més del curs de formació per a mestres ja esmentat a l'apartat d'educació, els dies 13 i 14 de novembre el Fons va organitzar i acollir el curs *Disseny de campanyes per a la transformació social*. Un total de 19 persones de 12 entitats d'Eivissa assistiren a aquesta formació, de 8h. de durada, destinada a persones vinculades a organitzacions o moviments socials interessades en l'organització de campanyes, la sensibilització i/o la mobilització social. Jorge Castañeda Pastor, llicenciat en Ciències Econòmiques i consultor independent especialitzat en el Tercer Sector (campanyes, comunicació, voluntariat, mobilització social i participació ciutadana) va ser el formador d'aquest curs que tenia com objectius:

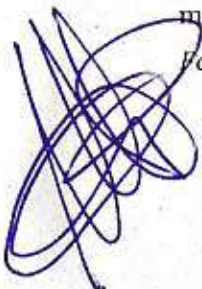
- Inspirar i motivar l'alumnat per la seva implicació en l'organització de campanyes per a la transformació social.
- Oferir pautes per a l'organització d'una campanya.
- Realitzar una anàlisi de les eines de campanya des de diferents perspectives i punts de vista per adaptar-les a públics, recursos i objectius.
- Orientar els alumnes i les alumnes, a través de consells i l'anàlisi de bones pràctiques, per al disseny, execució i avaluació de campanyes eficaces.

D'altra banda, el personal tècnic del Fons va assistir el 29 de novembre a Palma a la jornada "Agenda 2030: de la visió a l'acció" organitzada pel Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació. S'hi presentaren exemples molt interessants de com portar a la pràctica l'Agenda 2030 i els ODS a l'àmbit institucional de diferents nivells i també a l'empresa privada.

Finalment, el personal del Fons també ha assistit i s'ha beneficiat de totes aquelles formacions que ha organitzat el mateix Fons Pitiús, tant destinades a entitats de caire social com a professorat. Això ha permès incorporar aquests coneixements a la pràctica diària de l'associació.

9. VINTÈ ANIVERSARI

En 2019, el Fons Pitiús de Cooperació ha complit 20 anys. Per celebrar-ho, el Fons va organitzar un acte commemoratiu que va tenir lloc el 29 de març al Centre Cultural de Jesús. L'acte, fet sota el lema *1999-2019: 20 anys treballant per la justícia, els drets humans i la pau*, va comptar amb la presència del contacontes Juan Recio i amb la música de Joan Murenu i Antonio Fernández. A més, s'hi va presentar el documental *Fons Pitiús de Cooperació: 20 anys*, que s'ha fet especialment per posar en valor les dos

dècades de feina del Fons Pitiús. En el documental, que es pot veure al canal de youtube del Fons, s'estableix un diàleg entre totes les persones que han presidit el Fons i es resumeix l'evolució de l'associació des de la seua creació fins l'actualitat.

Nova imatge corporativa.

Aprofitant aquesta efemèride, el Fons Pitiús ha renovat la seua imatge corporativa. El logo de l'entitat s'ha renovat i s'ha simplificat en les formes i en els colors. D'altra banda, també s'han renovat les instal·lacions de la seu i s'hi ha afegit retolació exterior que permet identificar i localitzar el Fons més fàcilment. A més, l'espai ha quedat condicionat per poder-hi realitzar activitats que abans s'havien de fer en altres indrets: cursos, exposicions, etc. Aquestes actuacions s'han fet amb la voluntat de mostrar el Fons com una entitat més propera a la ciutadania pitiüsa.

Carmen Boned Verdera
Presidenta

Maria del Carmen Castaño Planells
Secretària

Neus Serra Cardona
Tresorera

